

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

وضعیت صنعت ساخت و خدمات جهان در ماه جولای ۲۰۱۸

رشد اقتصادی جهان در ماه جولای سال ۲۰۱۸ به کمترین رقم خود طی چهار ماه گذشته رسید. در این ماه از سرعت رشد در بخش‌های صنعت ساخت و خدمات هم کاسته شده به نحوی که هر دو بخش تضعیف همزمان در رشد تقاضاهای جدید را هم تجربه کردند. یکی از عوامل موثر بر کاهش سرعت رشد اقتصادی به کاهش سطح اطمینان تجاری که در ماه جولای ۲۰۱۸ به پایین‌ترین حد خود طی ۲۰ ماه اخیر رسیده است، نسبت داده می‌شود. در ادامه به جزئیات بیشتری در رابطه با تولید و اشتغال بخش‌های صنعت و خدمات اشاره می‌شود که بر اساس آخرین گزارش PMI صنعت ساخت و خدمات جی.پی. مورگان ارائه شده است.

مرداد ۱۳۹۷

تهیه شده توسط فروغ‌گری امیر

شاخص جهانی PMI صنعت ساخت و خدمات جی.پی. مورگان^۱

گزارش PMI صنعت ساخت (Manufacturing) و خدمات جهان، خلاصه‌ای از وضعیت بخش‌های خدمات و صنعت ساخت را ارائه می‌دهد. این گزارش که توسط دو سازمان IHS Markit و JPMorgan Chase & Co گردآوری می‌شود، براساس نظرسنجی از ۱۸ هزار مدیر فروش در ۴۰ کشور تهیه شده است. در مجموع، این کشورها حدود ۸۹ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان را تشکیل می‌دهند. نظرسنجی مذکور مبتنی بر ارزیابی رویدادهای واقعی بوده و بر پایه نظر و عقیده مدیران نیست. داده‌ها در قالب شاخص انتشار^۲ ارائه می‌شوند، بدین صورت که در مقایسه با سطح ۵۰، کسب رقم بالای ۵۰ نشان‌دهنده افزایش متغیر نسبت به ماه گذشته و شاخص با رقم زیر ۵۰ نشان از کاهش نسبت به ماه گذشته دارد.

موسسه مالی JPMorgan Chase یکی از بنگاه‌های پیشرو جهانی با ۲,۳ میلیارد دلار حجم دارایی بوده که در زمینه ارائه خدمات مالی به بیش از ۶۰ کشور فعال است. موسسه IHS Markit نیز یکی از موسسات مطرح اعتباری در زمینه تجزیه و تحلیل اطلاعات مالی و ارائه راه حل‌هایی برای صنایع کلیدی و بازارهایی که نقش مهمی در اقتصاد جهانی دارند، است.

صنعت ساخت و خدمات

رشد اقتصادی جهان در ابتدای فصل سوم سال ۲۰۱۸ کاهش یافت و به کمترین حد خود طی چهار ماه اخیر رسید. با توجه به اینکه بخش‌های صنعت ساخت و خدمات، به طور همزمان با کاهش سرعت رشد در دریافت سفارش‌های جدید رو به رو شده‌اند، رشد تولید در این دو بخش نیز کاهش یافته است. یکی از عوامل موثر بر کاهش سرعت رشد اقتصادی به کاهش سطح اطمینان تجاری^۳ که در ماه جولای ۲۰۱۸ به پایین‌ترین حد خود طی ۲۰ ماه اخیر رسیده است، نسبت داده می‌شود.

شاخص جهانی تولید کلیه صنایع جی.پی. مورگان^۴ در جولای ۲۰۱۸ معادل ۵۳,۷ تعیین شد که نسبت به رقم ۵۴,۲ ماه ژوئن همین سال، با کاهش همراه بوده است. علی‌رغم کاسته شدن از سرعت رشد شاخص، طی ۷۰ ماه متوالی منتهی به جولای ۲۰۱۸، روند انبساطی شاخص یا به عبارتی دیگر بالاتر بودن رقم از ۵۰، استمرار داشته است (نمودار ۱).

در بخش خدمات، با توجه به اینکه از اکتبر گذشته میزان دریافت سفارشات جدید با سرعت کمتری رشد داشته، نرخ افزایش تولید بخش خدمات جهان در جولای ۲۰۱۸ نیز به کمترین سطح خود طی سه ماه اخیر رسیده است. شاخص جهانی کسب و کار خدمات جی.پی.مورگان^۵ در ماه جولای معادل ۵۴ بوده که نسبت به رقم ۵۴,۶ ماه ژوئن همین سال کاهش یافته است ولی همچنان طی ۱۰۸ ماه متوالی منتهی به جولای ۲۰۱۸ روند انبساطی داشته است.

^۱J.P.Morgan Global Manufacturing & Services PMI

^۲ Diffusion index

^۳ شاخص اطمینان یا اعتماد تجاری، شاخص اقتصادی است که میزان خوشبینی و بدبینی یک مدیر نسبت به چشم‌انداز کسب و کار خود در آینده را با توجه به ریسک‌های بازار می‌سنجد.

^۴ J.P.Morgan Global All-industry Output Index

^۵ J.P.Morgan Global Services Business Activity Index

معاونت بررسی های اقتصادی

تولید در بین شش بخش صنعتی مورد بررسی در این گزارش، افزایش یافته است. با این حال، رشد تولید در بخش های خدمات مصرف کننده، خدمات مالی و کالاهای واسطه ای با شتاب همراه بوده اما در بخش های خدمات کسب و کار، کالاهای مصرفی و کالاهای سرمایه ای، رشد تولید ضعیف تر شده است (نمودار ۲). اگرچه جذب سفارش کار جدید در کلیه این شش بخش افزایش یافته، اما تنها تولیدکنندگان کالاهای واسطه ای با بهبود سرعت رشد همراه بوده اند.

در ارتباط با بخش خدمات نیز در ماه جولای، سطح تولید در بخش های خدمات کسب و کار، خدمات مصرفی و خدمات مالی افزایش یافته است. نرخ رشد تولید در دو بخش خدمات مصرف کننده و مالی بهبود یافته اما سرعت رشد تولید خدمات کسب و کار کندتر شده و به کمترین حد خود طی ۴ ماه اخیر رسیده است (نمودار ۲). همچنین روند کندتر رشد سفارشات جدید در بین هر سه بخش خدماتی آشکار بوده است.

افزایش فعالیت های اقتصادی در بین کشورها گسترده بوده است. همه ۱۳ کشوری که داده های PMI صنایع آن ها جمع آوری شده با افزایش تولید مواجه بوده اند؛ اگرچه تنها دو کشور آلمان و هند نرخ رشدهای بالاتری را تجربه کرده اند. برزیل با رشد جزئی در فعالیت های اقتصادی همراه بوده است. رشد تولید در ایالات متحده آمریکا، به کمترین حد خود طی سه ماه اخیر، در اروپا، چین و ژاپن به کمترین حد خود طی دوماه اخیر رسیده است. در انگلستان نیز رشد تولید به کمترین حد خود طی سه ماه اخیر، در روسیه به کمترین حد خود در ۲۶ ماه اخیر و در استرالیا نیز به کمترین حد خود در ۲۷ ماه اخیر رسیده است.

در بخش خدمات نیز تولید در تمامی کشورهای مورد بررسی در این گزارش رشد داشته اما بسیاری از آن ها (به غیر از روسیه، هند و برزیل) سرعت رشد پایین تری را تجربه کرده اند. در ارتباط با کشور برزیل برخلاف دو کشور روسیه و هند که با شتاب رشد تولید خدمات همراه بوده اند، این امر به دلیل بازگشت به رشد پس از بروز وضعیت رکودی در ماه ژوئن بوده است. ایرلند به طور کلی بالاترین نرخ افزایش را تجربه کرده است و پس از آن کشورهای ایالات متحده آمریکا، آلمان، فرانسه و هند در فاصله نزدیکی با ایرلند قرار گرفته و جزو کشورهایی هستند که نسبت به متوسط جهانی عملکرد به مراتب بهتری داشته اند.

اشتغال جهانی در ماه جولای ۲۰۱۸ با نرخ رشد ثابتی افزایش یافته است. اگرچه، به طور متوسط ایجاد شغل در کشورهای توسعه یافته نسبت به بازارهای نوظهور بیشتر بوده است. سرعت رشد اشتغال در اقتصادهای نوظهور تقریباً ثابت مانده و کاهش اشتغال در چین، برزیل و روسیه، رشد اشتغال در هند را خنثی کرده است. در میان کشورهای توسعه یافته، نرخ رشد اشتغال در ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا، ژاپن و استرالیا ثابت مانده است.

اشتغال بخش خدمات جهان نیز در ماه جولای ۲۰۱۸، در ادامه روند مستمر رشد سطح نیروی انسانی که از ماه مارس ۲۰۱۰ آغاز شده، بار دیگر افزایش یافته است. روسیه و برزیل تنها کشورهای مورد بررسی بوده اند که نرخ رشد اشتغال پایین تری را در بخش خدمات ثبت کرده اند. در ماه مورد بررسی، نرخ رشد اشتغال خدمات در ژاپن، ایتالیا، هند و ایرلند بیشتر شده است.

داده های ماه جولای ۲۰۱۸ حاکی از تعدیل ملایم خوش بینی فعالان اقتصادی در بخش خدمات جهانی است به نحوی که چشم انداز مثبت به پایین ترین سطح خود طی هفت ماه گذشته رسیده و پایین تر از متوسط بلندمدت خود قرار گرفته است. طی

معاونت بررسی های اقتصادی

آخرین نظرسنجی، هر دو گروه کشورهای توسعه یافته و بازارهای نوظهور به طور متوسط شاهد کاهش سطح اطمینان تجاری بوده‌اند.

اگرچه تورم قیمت نهاده‌ها (ورودی‌ها) در جولای ۲۰۱۸ همچنان بالا بوده اما نرخ افزایش تاحدودی در مقایسه با قیمت‌های بالای ماه‌های ژوئن هفت سال اخیر، کاهش یافته است. بخشی از این افزایش هزینه‌ها هم به مشتریان در قالب افزایش قیمت کالای تحویلی منتقل شده است. به طور متوسط در رابطه با هر دو افزایش قیمت نهاده‌ها و کالاهای نهایی، شدت افزایش در کشورهای توسعه یافته در مقایسه با بازارهای نوظهور بیشتر بوده است.

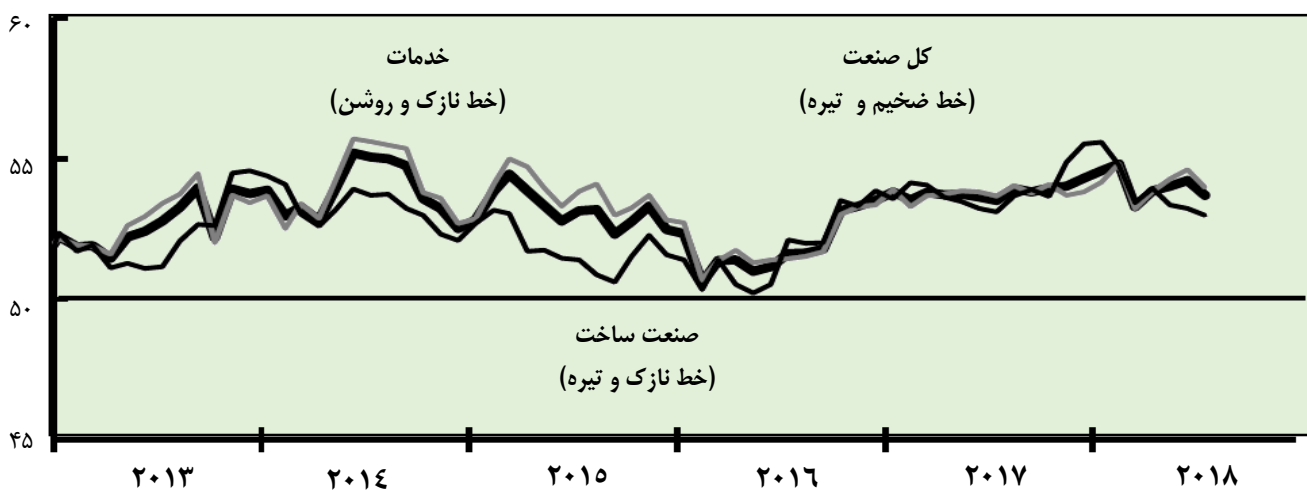
در ارتباط با بخش خدمات نیز متوسط قیمت‌های نهاده‌ها در ماه جولای ۲۰۱۸ با سرعت کندتری افزایش یافته است. متوسط قیمت‌های تولید در این بخش برای ۶۱ ماه متوالی روند افزایشی داشته ولی سرعت افزایش قیمت‌ها در جولای به پایین‌ترین سطح خود رسیده است.

اظهارات دیوید هنزلی، مدیر همکاری‌های اقتصادی جهانی در جی.پی.ی. مورگان:

داده‌های PMI در جولای ۲۰۱۸ نشان می‌دهد که سرعت توسعه اقتصاد جهانی کند شده و به پایین‌ترین سطح خود طی چهار ماه اخیر رسیده است. نرخ رشد در بخش‌های صنعت ساخت و خدمات با انقباض کمتری همراه بوده‌اند. اگرچه افزایش دریافت سفارش‌های جدید در ابتدای فصل سوم کاهش یافته ولی انتظار وجود تقاضای نهایی قوی طی ماه‌های پیش رو همراه با کاهش موجودی صنعت ساخت، می‌تواند زمینه ساز احیای مجدد افزایش رشد تولید ناخالص داخلی جهان در ماه‌های باقیمانده سال جاری باشد.

نمودار ۱- روند شاخص تولید PMI جهانی جی.پی.ی. مورگان و اجزای آن

(طی بازه زمانی ۲۰۱۳ تا جولای ۲۰۱۸)

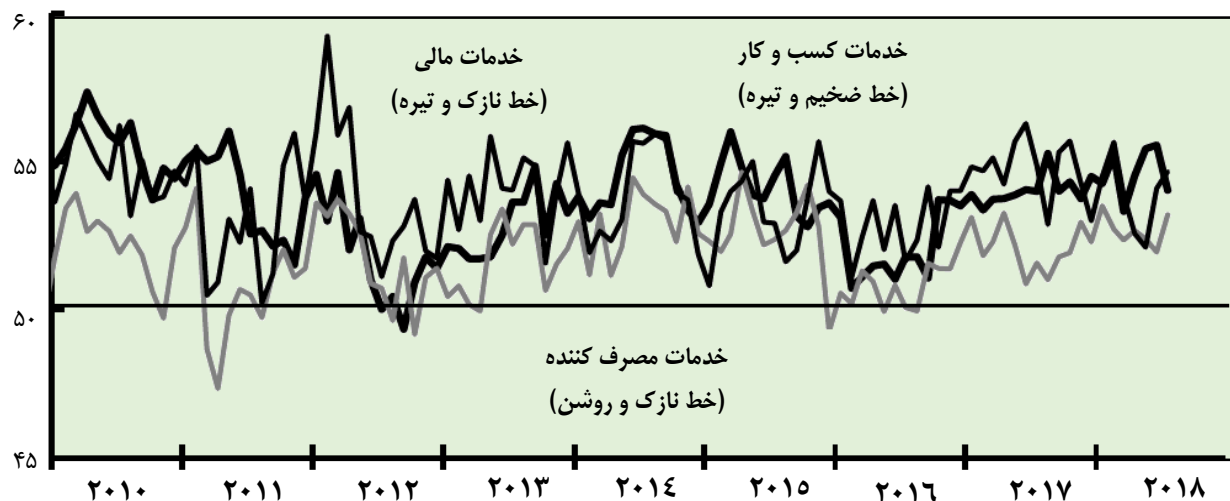

منبع: گزارش جهانی PMI صنعت ساخت و خدمات جی.پی.ی. مورگان

معاونت بررسی های اقتصادی

نمودار ۲- روند شاخص خدمات PMI جهانی جی.پی.ی. مورگان و اجزای آن

(طی بازه زمانی ۲۰۱۰ تا جولای ۲۰۱۸)

منبع: گزارش جهانی PMI صنعت ساخت و خدمات جی.پی.ی. مورگان

جدول ۱- PMI صنعت ساخت و خدمات جهان (-۵۰=نسبت به ماه قبل تغییری نداشته است)

شاخص	ژوئن	جولای	-/+	خلاصه
تولید	۵۴,۲	۵۳,۷	-	با نرخ کندتری در حال توسعه است.
سفارشات جدید	۵۴,۳	۵۳,۷	-	با نرخ کندتری در حال توسعه است.
اشتغال	۵۲,۸	۵۲,۶	-	با نرخ کندتری در حال افزایش است.
قیمت‌های ورودی (نهاده‌ها)	۵۸,۷	۵۸,۱	-	با نرخ کندتری در حال افزایش است.
قیمت تحویلی به مشتریان	۵۳,۵	۵۳,۷	+	با سرعت بیشتری در حال افزایش است.
سفارشات ناتمام	۵۱,۶	۵۰,۳	-	با سرعت کمتری در حال افزایش است.
تولید آتی	۶۳,۷	۶۳,۱	-	با نرخ کمتری افزایش خواهد یافت.

منبع: گزارش جهانی PMI صنعت ساخت و خدمات جی.پی.ی. مورگان

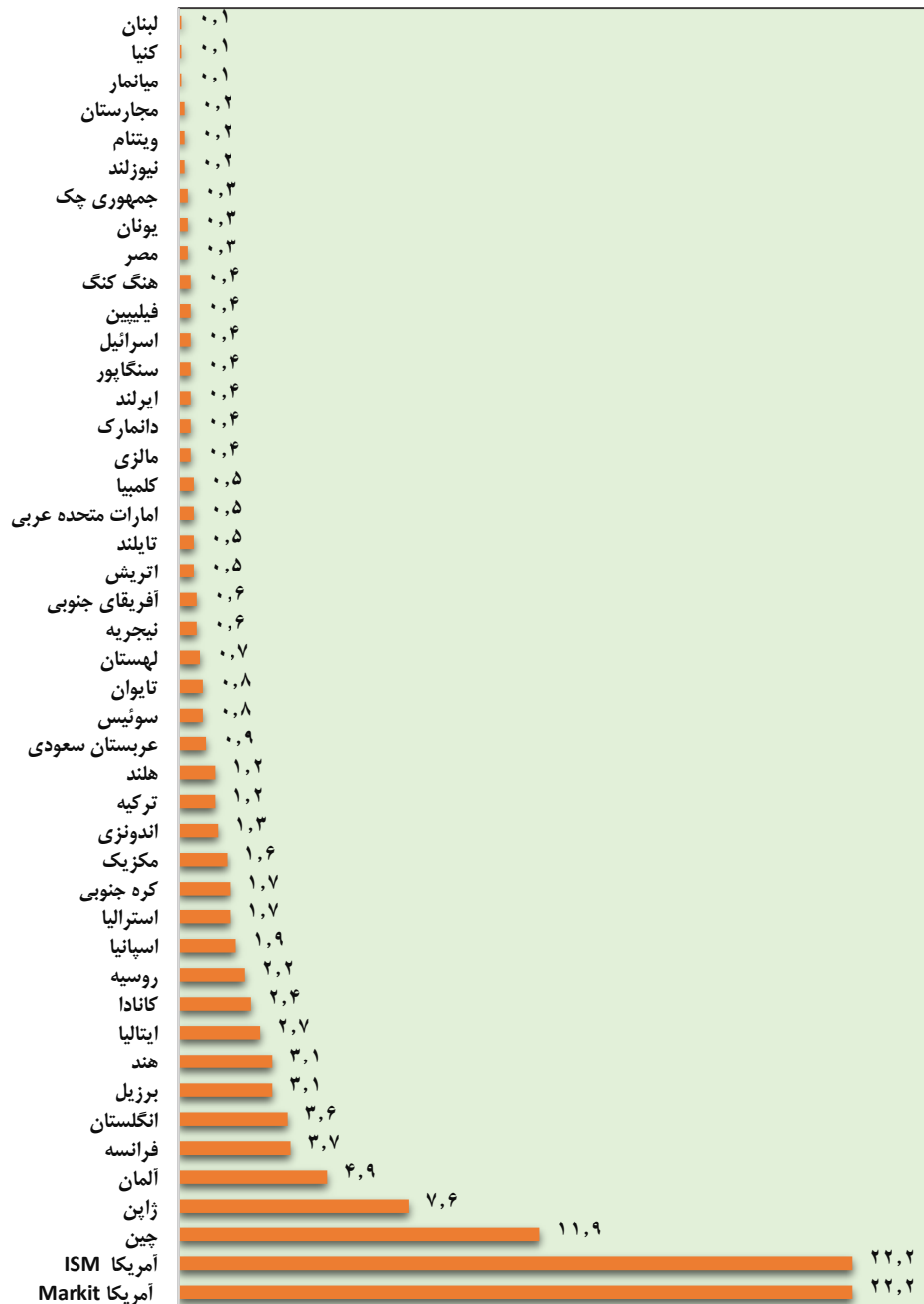
جدول ۲- خلاصه ای از PMI خدمات جهانی (-۵۰=نسبت به ماه قبل تغییری نداشته است)

شاخص	ژوئن	جولای	-/+	خلاصه
تولید/فعالیت	۵۴,۶	۵۴	-	با نرخ کندتری در حال توسعه است.
کسب و کار جدید	۵۴,۸	۵۴,۱	-	با نرخ کندتری در حال توسعه است.
سفارشات ناتمام	۵۱,۵	۴۹,۹	-	پس از رشد، با افت همراه شده است.
قیمت‌های ورودی (نهاده‌ها)	۵۷,۲	۵۶,۷	-	با نرخ کندتری در حال افزایش است.
قیمت تحویلی به مشتریان	۵۲,۹	۵۳,۴	+	با سرعت بیشتری در حال افزایش است.
اشتغال	۵۳,۱	۵۲,۸	-	با سرعت کمتری در حال افزایش است.
فعالیت‌های آتی	۶۴,۵	۶۳,۵	-	با نرخ کمتری افزایش خواهد یافت.

منبع: گزارش جهانی PMI صنعت ساخت و خدمات جی.پی.ی. مورگان

معاونت بررسی های اقتصادی

نمودار ۴- سهم کشورهای منتخب از تولید ناخالص داخلی جهان به قیمت ثابت ۲۰۱۵ (درصد)

(۱) پس از فوریه ۲۰۱۰، داده‌های نظرسنجی IHS Markit از تولیدکنندگان آمریکایی در ترکیب PMI صنعت ساخت جهانی در نظر گرفته شده است. داده‌های قبل از آن براساس پرسشنامه ISM از صنعت ساخت آمریکا است.

(۲) پس از فوریه ۲۰۱۰، داده‌های نظرسنجی IHS Markit از بخش خدمات آمریکایی در ترکیب PMI خدمات جهانی در نظر گرفته شده است. داده‌های قبل از آن براساس پرسشنامه غیر صنعتی از ISM آمریکا است.

منبع: شاخص‌های توسعه بانک جهانی (داده‌های ۲۰۱۵ با دلار به قیمت ثابت)